

Sygn. akt II K 1218/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 grudnia 2018 r.

Sąd Rejonowy w Toruniu II Wydział Karny

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SR Marcin Czarciński

Protokolant: st. sekr. sąd. Wojciech Rydzio

przy udziale oskarżyciela skarbowego M. K.

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 17.12.2018 r. w T.

sprawy

M. K. (2)

urodzonego (...) w B.

syna J. i H. z d. C.

oskarżonego o to, że :

I. zajmując się sprawami gospodarczymi, w szczególności finansowymi (...) sp. z o.o. z siedzibą w T., ul. (...) NIP (...) będącej płatnikiem podatku dochodowego od osób fizycznych działając w warunkach czynu ciągłego nie wpłacił w ustawowych terminach, (tj. do dnia 20-go miesiąca następującego po miesiącu, w którym zaliczkę pobrano) na rachunek (...) w T. kwot zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych pobranych jako płatnik za m-ce I-XII/2016 r., I-XII/2017 r. w łącznej kwocie 13.790,00 zł,

- tj. o przestępstwo skarbowe z art. 77 § 2 kk w zw. z art. 6 § 2 kks w zw. z art. 9 § 3 kks

II. zajmując się sprawami gospodarczymi, w szczególności finansowymi (...) sp. z o.o. z siedzibą w T., ul. (...) NIP (...) będąc podatnikiem podatku od towarów i usług uporczywie nie wpłacał (...) w T. w terminie ustawowym do 25 dnia miesiąca następującego po kwartale, w którym powstał obowiązek podatkowy podatku od towarów i usług za I - IV kw. 2016 r. w łącznej kwocie 104.934,00 zł,

- tj. o wykroczenie skarbowe z art. 57 § 1 kks w zw. z art. 9 § 3 kks

III. zajmując się sprawami gospodarczymi, w szczególności finansowymi (...) sp. z o.o. z siedzibą w T., ul. (...) NIP (...) wbrew przepisom ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych uporczywie nie wpłacał w terminie ustawowym do dnia 31.03.2017 r. podatku dochodowego w wysokości wynikającej ze złożonego zeznania (...) o wysokości dochodu (straty) osiągniętego za rok podatkowy 2016 , tj. w kwocie 59.018,00 zł,

- tj. o wykroczenie skarbowe z art. 57 § 1 kks w zw. z art. 9 § 3 kks

o r z e k a :

I. oskarżonego M. K. (2) uznaje za winnego popełnienia czynu zarzucanego w punkcie I aktu oskarżenia, tj. przestępstwa skarbowego z art. 77 § 2 kks w zw. z art. 9 § 3 kks w zw. z art. 6 § 2 kks i za to na podstawie art. 77 § 2 kks

orzeka karę 30 (trzydziestu) stawek dziennych grzywny ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 70 (siedemdziesiąt) złotych,

II. oskarżonego M. K. (2) uznaje za winnego popełnienia czynów zarzucanych w punktach II i III aktu oskarżenia, tj. wykroczeń skarbowych z art. 57 § 1 kks w zw. z art. 9 § 3 kks i za to, po zastosowaniu art. 50 § 1 kks, na podstawie art. 57 § 1 kks orzeka karę 5.000 (pięć tysięcy) złotych grzywny,

III. na podstawie art. 24 § 1 kks za karę grzywny wymierzoną M. K. (2) w punkcie I wyroku czyni w całości odpowiedzialną (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w T., ul. (...),

IV. na podstawie art. 24 § 5 kks zobowiązuje (...) sp. z o.o. w T., ul. (...) do zwrotu uzyskanej korzyści majątkowej w wysokości łącznej 13.790 zł (trzynaście tysięcy siedemset dziewięćdziesiąt złotych) na rzecz Skarbu Państwa,

V. zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 710 (siedemset dziesięć) złotych tytułem opłaty sądowej oraz kwotę 70 (siedemdziesiąt) złotych tytułem wydatków poniesionych od chwili wszczęcia postępowania.

Sygn. akt II K 1218/18

UZASADNIENIE

M. K. (2) w dniu 1 lutego 2016 roku został powołany przez zgromadzenie wspólników spółki (...) w T. na stanowisko prezesa zarządu. W tym samym dniu M. K. (2) wyraził zgodę na pełnienie funkcji prezesa zarządu wskazanej spółki.

W związku z wykonywaną funkcją i zatrudnianiem pracowników M. K. (2) był zobowiązany jako płatnik podatku dochodowego od osób fizycznych na podstawie art. 31 i art. 38 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych do obliczania i pobierania w ciągu roku od podatników zaliczek na podatek dochodowy oraz przekazywania ich do 20-go dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym zaliczki pobrano, na rachunek urzędu skarbowego właściwego według siedziby płatnika. M. K. (2) w okresie od stycznia do grudnia 2016 roku oraz od stycznia do grudnia 2017 roku nie wpłacił w ustawowych terminach na rachunek (...) w T. kwot zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych pobranych jako płatnik w kwocie łącznej 13.790 złotych.

M. K. (2) był również zobowiązany jako podatnik podatku od towarów i usług na podstawie art. 103 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 roku o podatku od towarów i usług (Dz. U. Nr 177, poz. 1054 ze zm.) do wpłacania na rachunek (...) w T. w terminie ustawowym do dnia 25 dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym powstał obowiązek podatkowy podatku od towarów i usług za okres od I do IV kwartału 2016 roku.

M. K. (2) nie wpłacił w ustawowych terminach na rachunek (...) w T. należnego podatku od towarów i usług za wskazany okres w łącznej kwocie 104.934 złote.

W związku z wykonywaną funkcją M. K. (2) był również zobowiązany jako podatnik podatku dochodowego od osób prawnych do wpłacania w ustawowym terminie do dnia 31 marca 2017 roku podatku dochodowego w związku ze złożoną deklaracją CIT-8 za rok podatkowy 2016. M. K. (2) nie uiścił wskazanego podatku w łącznej kwocie 59.018 złotych.

Dowód: zawiadomienie (...) – k. 2, 6, 9,14,17,61

wyjaśnienia oskarżonego M. K. (2) – k. 79-80,109

dokumentacja skarbowa – k. 3-5, 7-8, 10,13, 15-16,18-24,62-64,102-104

dane dotyczące spółki – k. 31-35, 42-60,66-67,105

M. K. (2) był wcześniej karany za czyn z art. 177 § 1 kk i art. 56 § 2 kks.

Dowód: karta karna – k. 72 akt

M. K. (2) postępowaniu przygotowawczym przyznał się do zarzucanych czynów. Podobne stanowisko zajął w postępowaniu sądowym wskazując, że przejął obowiązek prezesa, nie wiedział jednak co się dzieje się w spółce, nie stać go było na wynajęcie adwokata aby złożyć wniosek o upadłość. Dodał, że w momencie przyjęcia funkcji prezesa nie przekazano mu informacji o zadłużeniach spółki.

Sąd uznał wyjaśnienia oskarżonego za generalnie wiarygodne w zakresie w jakim przyznał się do popełnienia zarzucanych czynów. Jego relacje wskazujące na niewiedzę o stanie finansowym spółki należy natomiast uznać za niewiarygodne i naiwne. W ocenie Sądu wersja przedstawiona przez oskarżonego stanowiła formę dopuszczalnej przez prawo, aczkolwiek niewiarygodnej linii obrony, która stoi w sprzeczności ze zgromadzonymi w sprawie dowodami.

Nadto Sąd poczynił ustalenia faktyczne w oparciu o zgromadzone w sprawie dokumenty, które Sąd uznał za prawdziwe i sporządzone w sposób rzetelny.

Sąd zważył, co następuje:

Przepis art. 77 kks penalizuje samo nieodprowadzenie w terminie pobranych od podatnika kwot podatku. Przez podatek kks nakazuje na mocy art. 53 § 30 uznawać również zaliczki na podatek. M. K. (2) był zobowiązany jako płatnik podatku dochodowego od osób fizycznych na podstawie art. 31 i art. 38 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2010 Nr 51 poz. 307 ze zm.) do obliczania i pobierania w ciągu roku od podatników zaliczek na podatek dochodowy oraz przekazywania ich do 20-go dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym zaliczki pobrano, na rachunek urzędu skarbowego właściwego wg siedziby płatnika – tj.(...)w T.. Wolą ustawodawcy wyrażoną w paragrafie 2 komentowanego artykułu – w przypadku gdy kwota niewpłaconego podatku jest małej wartości płatnik popełnia przestępstwo skarbowe. Zgodnie z treścią art. 53 § 14 kks mała wartość jest to wartość, która w czasie popełnienia czynu zabronionego nie przekracza dwustukrotnej wysokości minimalnego wynagrodzenia. W przedmiotowej sprawie wartość niewpłaconych zaliczek nie przekracza wskazanej wartości. Tym samym M. K. (2) został uznany winnym popełnienia przestępstwa skarbowego z art. 77 § 2 kks w zw. z art. 6 § 2 kks w zw. z art. 9 § 3 kks.

Należy podkreślić, iż przez "pobranie" należy rozumieć czynność techniczną polegającą na potrąceniu, czyli np. wypłaceniu pracownikowi wynagrodzenia po odliczeniu uprzednio obliczonej zaliczki (czyli tzw. wynagrodzenia netto). Bez znaczenia dla odpowiedzialności karnej płatnika jest natomiast, czy posiada on środki finansowe na odprowadzenie pobranego (czyli de facto "papierkowo" potrąconego) podatku dochodowego, na bieżącą produkcję, wypłatę wynagrodzenia dla pracowników czy też spłatę zobowiązań wobec kontrahentów (zob. wyr. SN z 16.5.2002 r., IV KKN 427/98 - Prok. i Pr. 2003, Nr 2, dodatek - Orzecznictwo, s. 11).

Zdaniem Sądu, w świetle zgromadzonego materiału dowodowego, wina oskarżonego M. K. (2) w zakresie popełnienia czynów wskazanych w punkcie II i III aktu oskarżenia, tj. wykroczeń skarbowych z art. 57 § 1 kks w zw. z art. 9 § 3 kks.

Stosowanie do treści art. 57 § 1 kks podatnik, który uporczywie nie wpłaca podatku podlega karze grzywny za wykroczenie skarbowe. Karalne z art. 57 § 1 kks jest jedynie "uporczywie" niewpłacanie w terminie podatku. Na gruncie prawa karnego powszechnego przy podobnym pojęciu występującym np. przy karalnej niealimentacji (art. 209 k.k.) przyjmuje się, że uporczywość oznacza powtarzające się uchylanie, zabarwione przy tym ujemnie z powodu złej woli sprawcy, zakłada więc wielokrotność zaniechania i to w sytuacji gdy mimo że ma on obiektywnie możliwość wykonania obowiązku, nie dopełnia go, ignorując swój obowiązek (zob. np. M. Szweczyk (w:) Kodeks karny. Część szczególna. Komentarz, t. II, Komentarz do art. 117-277 k.k., red. A. Zoll, Kraków 2006, s. 738-739; R. Góral, Kodeks karny. Praktyczny komentarz wraz z przepisami wprowadzającymi oraz indeksem rzeczowym, Warszawa 1998, s. 282 oraz postanowienie SN z dnia 18 lipca 1996 r., I KZP 15/96, Prok. i Pr. 1996, nr 10, poz. 7, czy wyrok SN z dnia 27 lutego 1996 r., II KRN 200/95, Prok. i Pr. 1996, nr 10, poz. 8). Już jednak w odniesieniu do podobnego znamienia w art. 218 k.k. (naruszanie praw pracowniczych), gdzie "uporczywość" występuje obok "złośliwości", uznaje się, że to pierwsze

określenie oznacza zachowanie "trwające dłuższy czas lub powtarzające się w pewnym okresie" (zob. np. W. Wróbel (w:) Kodeks karny. Część szczególna, t. II, red. A. Zoll, s. 863), a więc że chodzi tu o "wielokrotność lub długotrwałość naruszeń", z ograniczeniem wymogu negatywnego nastawienia sprawcy już tylko do znamienia złośliwości (zob. np. A. Marek, Kodeks karny. Komentarz, Warszawa 2004, s. 483).

Na gruncie obowiązku podatkowego można wykorzystać powyższy dorobek doktryny i orzecznictwa. Nie można jednak uznać za usprawiedliwiające opóźnienie w regulowaniu podatku niezgromadzenie przez podatnika na czas środków finansowych na pokrycie podatku w terminie. Chodzi bowiem o brak środków na sam podatek, który reguluje się "od czegoś" (dochód, czynności itd.) w sytuacji, gdy istniały środki finansowe na tę transakcję, która jest podstawą opodatkowania. Zła wola podatnika polega tu na tym, że gromadzi on środki na same czynności podlegające opodatkowaniu, a nie interesuje się potrzebą ich posiadania także na podatek od tych czynności, ani nie podejmuje prób skorzystania z dopuszczalnych ulg przy czasowym braku środków, np. z rozłożenia podatku na raty czy odroczenia jego płatności. Uporczywość nie można tu zatem ograniczać, jak na gruncie art. 209 k.k., jedynie do sytuacji, gdy podatnik ma środki na uregulowanie zobowiązania - podatku - ale mimo to uporczywie go nie płaci (zob. postanowienie SN z dnia 27 marca 2003 r., I KZP 2/03, OSNKW 2003, nr 5-6, poz. 57, s. 83, a także np. A. B., K. Rola-S., Uporczywe niewpłacanie podatku w terminie a przedawnienie karalności, Prok. i Pr. 2009, nr 3, s. 63-69).

W przedmiotowej sprawie nie ulega wątpliwości, iż mamy do czynienia z wielokrotnością zachowań oskarżonego, który nie wpłacał podatku w wyznaczonych terminach i czynił to w sposób świadomy. Oskarżony świadomie, kredytując w istocie swoją działalność gospodarczą kosztem należności Skarbu Państwa, wielokrotnie na przestrzeni dłuższego okresu czasu uchylał się od terminowego uiszczania należności podatkowych co musi być oceniane jako naganne niezależnie od rodzaju i charakteru prowadzonej poprzez niego działalności gospodarczej. Uchylanie się od uiszczenia należności podatkowych miało miejsce kilkukrotnie co świadczy o tym, że było to świadome systematyczne zachowanie się oskarżonego.

Dla miarodajnego ustalenia, czy zachowanie podatnika niewpłacającego w terminie podatku podlega odpowiedzialności za wykroczenie skarbowe z art. 57 § 1 kks konieczne jest uprzednie stwierdzenie, że po pierwsze, nie posiadał on obiektywnej możliwości zapłaty tego podatku oraz po drugie, że w sposób należyty uczynił wszystko, co dla spełnienia tego obowiązku było konieczne, a mimo to w momencie aktualizacji normy jego zachowanie było niemożliwe. Zdaniem Sądu taka możliwość po stronie oskarżonego istniała.

W wypadkach uzasadnionych ważnym interesem podatnika zapłata podatku i zaległości podatkowej z odsetkami mogą być rozkładane na raty, jeżeli wystąpią pewnego rodzaju zdarzenia lub okoliczności, które organ administracji podatkowej w tym indywidualnym przypadku uzna za zasługujące na uwzględnienie z podanego wyżej powodu. Oskarżony z takiej możliwości nie skorzystał mimo, iż obiektywnie miał taką możliwość.

Reasumując, Sąd uznał, iż oskarżony M. K. (2) jest sprawcą czynów opisanych w treści art. 57 § 1 kks.

Mając na uwadze to, iż kara jest przede wszystkim środkiem polityki karnej umożliwiającym osiągnięcie celów prewencyjnych i represyjnych, a w szczególności ma zapobiec ponownemu popełnieniu przestępstwa przez sprawcę i skłonić go do przestrzegania porządku prawnego Sąd postanowił wymierzyć oskarżonemu za przestępstwo skarbowe z art. 77 § 2 kks w zw. z art. 6 § 2 kks w zw. z art. 9 § 3 kks karę grzywny w wysokości 30 stawek dziennych po ustaleniu wysokości jednej stawki na kwotę 70 złotych.

Wymierzając karę Sąd uwzględnił w szczególności rodzaj i rozmiar ujemnych następstw czynu zabronionego, rodzaj i stopień naruszenia ciężącego na sprawcy obowiązku finansowego (uszczipienie w wysokości 13.790 zł), jego motywację i sposób zachowania się, właściwości i warunki osobiste, sposób życia przed popełnieniem czynu zabronionego i zachowanie się po jego popełnieniu. W przekonaniu Sądu wymierzona kara jest w tym wypadku dostatecznie dolegliwa i wystarczająca dla osiągnięcia celów kary, zarówno w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa, jak i wpłynięcia zapobiegawczo i wychowawczo wobec oskarżonego na przyszłość. Należyście

oddaje ona wagę ustalonych przez Sąd okoliczności obciążających i łagodzących. W ocenie Sądu wymierzona kara spełni swą funkcję w zakresie prewencji indywidualnej, chociaż Sąd wziął również pod uwagę ich aspekt represyjny.

Uznając oskarżonego za winnego wykroczeń skarbowych z art. 57 § 1 kks Sąd postanowił wymierzyć oskarżonemu za przypisane wykroczenia skarbowe, stosownie do treści art. 50 § 1 kks, karę grzywny.

W tym miejscu należy wskazać, iż stosownie do treści art. 12 kks kary, środki karne oraz inne środki przewidziane w kodeksie stosuje się z uwzględnieniem zasad humanitaryzmu, w szczególności z poszanowaniem godności człowieka. Zgodnie z § 2 cytowanego przepisu Sąd wymierza karę, środek karny lub inny środek według swego uznania, w granicach przewidzianych przez kodeks bacząc, aby ich dolegliwość nie przekraczała stopnia winy, uwzględniając stopień społecznej szkodliwości czynu oraz biorąc pod uwagę cele zapobiegawcze i wychowawcze, które mają one osiągnąć w stosunku do sprawcy, a także potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa.

Zgodnie natomiast z treścią art. 13 kks wymierzając karę, środek karny lub inny środek, sąd uwzględnia w szczególności rodzaj i rozmiar ujemnych następstw czynu zabronionego, rodzaj i stopień naruszenia ciężącego na sprawcy obowiązku finansowego, jego motywację i sposób zachowania się, właściwości i warunki osobiste, sposób życia przed popełnieniem czynu zabronionego i zachowanie się po jego popełnieniu, a zwłaszcza gdy czynił starania o zapobieżenie uszczupleniu należności publicznoprawnej lub o jej późniejsze wyrównanie.

Zdaniem Sądu orzeczonej wobec oskarżonego karze 5.000 złotych grzywny jest odpowiednia do stopnia społecznego niebezpieczeństwa czynów sprawcy a przede wszystkim spełni swą rolę w zakresie prewencji ogólnej i indywidualnej. Sąd uznał, że charakter czynów a także wysokość wyrządzonej szkody (łącznie 163.952 złotych) uzasadniały wymierzenie kary grzywny w orzeczonej wysokości. W przekonaniu Sądu wymierzona kara jest w tym wypadku dostatecznie dolegliwa i wystarczająca dla osiągnięcia celów kary, zarówno w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa, jak i wpłynie zapobiegawczo i wychowawczo wobec oskarżonego na przyszłość. Należycie oddaje ona wagę ustalonych przez Sąd okoliczności obciążających i łagodzących. W ocenie Sądu wymierzona kara spełni swą funkcję w zakresie prewencji indywidualnej, chociaż Sąd wziął również pod uwagę ich aspekt represyjny. Orzeczonej karze, biorąc pod uwagę wysokość uszczuplenia, nie może być także uznana za karę zbyt surową.

Wymierzając oskarżonemu karę grzywny Sąd uwzględnił również wymogi prewencji generalnej a więc kształtowania wyobrażenia o konieczności przestrzegania obowiązujących norm prawnych i budowania autorytetu porządku prawnego.

Na podstawie art. 24 § 1 kks za karę grzywny wymierzoną M. K. (2) w punkcie I wyroku uczyniono w całości odpowiedzialną (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w T. przy ul. (...).

Na podstawie art. 24 § 5 kks Sąd zobowiązał (...) sp. z o.o. w T. do zwrotu w całości uzyskanej korzyści majątkowej w wysokości łącznej 13.790 zł na rzecz Skarbu Państwa.

O kosztach sądowych orzeczono na podstawie art. 113 § 1 kks w zw. z art. 627 kpk oraz art. 17 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. "O opłatach w sprawach karnych" (tekst jednolity Dz. U. z 1983 r. Nr 49, poz. 223) biorąc pod uwagę sytuację materialną i finansową oskarżonego, który jest w stanie uiścić wskazane koszty bez uszczerbku dla utrzymania siebie i najbliższej rodziny.